

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 449/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Tomášom Tauberom, Stará cesta 3139/6, Spišská Nová Ves, proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 19 C 114/2016-177 zo 14. januára 2019, rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 11 Co 58/2019-241 zo 7. novembra 2019 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 169/2020-269 z 25. februára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označených v záhlaví tohto uznesenia. Požaduje zrušiť rozhodnutia všeobecných súdov a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, priznať finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutých rozhodnutí vyplýva nasledovný stav veci:
3. Sťažovateľ bol žalovaným v 2. rade v spore žalobcu: Slovenská kancelária poisťovateľov o zaplatenie 213,08 eur s prísl. Súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom tak, že jeho návrh na prerušenie konania (z dôvodu úmyslu podať trestné oznámenie na svedka) zamietol a uložil obom žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi uvedenú sumu 213,08 eur

s 5,05 % úrokom z omeškania od 15. júna 2015 do zaplataenia. Žalobcovi priznal nárok na 100 % náhradu trov konania. Rozhodnutie právne odôvodnil a založil na ustanoveniach § 420 a § 427 Občianskeho zákonníka, § 3, § 4 ods. 1 a 2, § 24 ods. 2, 3, 4, 5 a 7 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 21 ods. 2 písm. b) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, § 20 ods. 1 a 2 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 162, § 255 a § 262 Civilného sporového poriadku.

4. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, namietajúc, že súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. V priestupkovom konaní, ktoré bolo odložené, sa nepreukázalo, že by sťažovateľ spáchal priestupok, ktorým by spôsobil škodu svedkyni pani [REDAKOVANÉ]. K osobe svedka (policajta, ktorý bol pri dopravnej nehode) uviedol, že ten pred súdom klamal. Pripojil súdu čestné vyhlásenia opravára motorového vozidla aj iného svedka ([REDAKOVANÉ], syn sťažovateľa), z ktorých malo vyplývať, že 2. júla 2014 nevedol osobné motorové vozidlo, keďže sedel na mieste spolujazdca, pričom do tohto vozidla narazila mamička s malým dieťaťom. Jeho vozidlo bolo nepojazdné a bolo v servise. Sťažovateľ a svedkovia nehody si v značnej miere odporovali, a preto súd nemohol vychádzať z ich zhodných tvrdení, keďže tie neexistovali. Súd prvej inštancie mal vykonať rozsiahle dokazovanie, ako mu to ustanovoval ešte vtedy platný procesný kódex Občiansky súdny poriadok, za účinnosti ktorého bola podaná žaloba, aby neexistovali pochybnosti o tom, ktoré tvrdenia sú presvedčivé a nespochybniteľné.

5. Krajský súd v Prešove namietaným rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Následne podal sťažovateľ proti rozsudku odvolacieho súdu aj dovolanie, ktoré odôvodnil dovolacím dôvodom špecifikovaným v ustanovení § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (pozri bod 11 uznesenia najvyššieho súdu).

6. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol uznesením ako neprípustné (pozri odôvodnenie body 12 až 21).

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ nesúhlasí s právnymi a skutkovými závermi všeobecných súdov, považuje rozsudok okresného súdu za nesprávny a namieta aj zaujatosť zákonnej sudkyne, ktorá sa uspokojila iba s tvrdením svedkyne o tom, že sa s ňou mala dohodnúť na nehode, bez overenia tohto tvrdenia.

8. Je toho názoru, že napriek tomu, že ide o drobný spor, sťažovateľovi bola v danej veci odmietnutá spravodlivosť (*denegatio iustitiae*). Súd nekonal so sporovými stranami v zmysle zásady dodržania rovnosti strán sporu, aby každá strana mala právo na rovnaké prostriedky procesného útoku a procesnej obrany a aby nevznikali pochybnosti o zaujatosti sudcu len preto, že niekto zo strán sporu alebo svedkom sa snaží pridržiavať.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K napadnutému rozsudku okresného súdu:

10. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ riadny opravný prostriedok (odvolanie), ktoré bolo spôsobilé zabezpečiť sťažovateľovi účinnú ochranu jeho právam. Vzhľadom na uvedené ústavný súd s poukazom na princíp subsidiarity dospel k názoru o nedostatku svojej právomoci preskúmať napadnutý rozsudok okresného súdu ako súdu prvej inštancie, keďže ho na základe odvolania preskúmal krajský súd v rámci konania o odvolaní. Všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.

12. Vzhľadom na to ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť vo vzťahu k okresnému súdu pre nedostatok svojej právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K napadnutému rozsudku krajského súdu:

13. Vo vzťahu k namietanému rozsudku krajského súdu ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštantne uvádza, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, I. ÚS 1/2019), a preto jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

14. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto

rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

15. Ústavný súd zistil, že v tomto prípade napadnuté rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s odvolacím rozsudkom všeobecných súdov nadobudli právoplatnosť ešte v roku 2019. Sťažovateľ odvíja splnenie podmienky 2-mesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu ku krajskému súdu od doručenia rozhodnutia najvyššieho súdu o mimoriadnom opravnom prostriedku.

16. Ústavný súd konštatuje, že v uvedenom prípade nie je možné odvíjať lehotu na podanie ústavnej sťažnosti od doručenia rozhodnutia najvyššieho súdu. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustné vo veciach, v ktorých napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy [§ 422 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku]. Táto skutočnosť predstavuje vo sfére všeobecného súdnictva zákonný dôvod na odmietnutie dovolania z dôvodu neprípustnosti. Vzhľadom na to, že ide o sumu bagateľnú, ktorá vylučuje prieskum rozhodnutí vydaných všeobecnými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva (IV. ÚS 431/2012, I. ÚS 237/2018).

17. Vychádzajúc z týchto skutočností, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že v tejto veci nie sú podľa jeho doterajšej judikatúry splnené podmienky na poskytnutie ústavnej ochrany vo vzťahu ku krajskému súdu pre oneskorenosť. Z uvedeného dôvodu ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

III.3. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu:

18. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré odôvodnil dovolacím dôvodom špecifikovaným v § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, pretože bol toho názoru, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľovi ako strane sporu, aby uskutočňoval patriace mu procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd dovolanie odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku a svoje rozhodnutie odôvodnil závermi na s. 5 až 9. Odôvodnenie rozhodnutia najvyšším súdom nemožno označiť ako svojvoľné a arbitrárne, je tak ústavne udržateľné a ústavný súd nemá žiadny relevantný dôvod citovať z tohto rozhodnutia, pretože ho sťažovateľ dobre pozná. Najvyšší súd dal sťažovateľovi zrozumiteľné a jasné odpovede na jeho námietky v dovolaní, v ktorých už iba opätovne pokračuje na ústavnom súde.

19. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04 a podobne).

20. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť vo vzťahu k najvyššiemu súdu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

21. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v tejto veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2021

Peter Molnár
predseda senátu